

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE ECCLESIA|| TRIVMPHANTE,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XVIII. Sanctos pro nobis orare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53909](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53909)

CAPVT XVIII.

Sanctos pro nobis orare.

AB EMVS igitur, quomodo Sancti inuocandi nō sint. nunc, vt intelligamus quomodo inuocandi sint, accedat TERTIA propositio. *Sancti orant pro nobis saltem in genere, secundū Scripturas.*

Probatur ex iis Scripturis, quæ agunt solū de sanctis hominibus. Primus est Hierem. 15. *Dixit Dominus ad me, si steterint Moyses, & Samuel coram me, non est anima mea ad populum istum.* Ergo Moyses, & Samuel iam mortui poterant & solebāt orare pro populo Iudæorum; ergo falsum est, in Scripturis non haberi quōd Sancti mortui orent pro viuīs.

RESPONDET Calvinus duobus modis. PRIMO, ex hoc loco colligi potius cōtrarium; cū enim dicitur, *si steterint*, nimirum ad orandum, significatur eos nec steterisse, nec orasse. & si isti præcipui Prophetæ non orabant, quantō minus alij?

AT contrā, quia etsi fortē significetur, eos tunc non orasse, quia intelligebant rem esse iam desperatam, tamen significatur eos alias orare consueuisse, quādo se impetrare posse putabant, alioqui inepta esset hæc Dei loquutio; nam si quis diceret, si iumentum meum orauerit pro te, nihil impetrabit: ineptē loqueretur. Quare? Quia iumenta non possunt orare. & similiter si quis diceret, si venerit huc Cicero, vel Demosthenes, nō persuadebunt mihi, ineptē loqueretur, quia mortui huc venire non solent. Ita ergo & Deus (quod absit) ineptē loqueretur, cū dicit: *Si steterint coram me Moyses, & Samuel.* Si illi non possent, vel non solerent Deum interpellare. Aliud esset, si Scriptura diceret, si starent, id est, si per impossibile nunc viuerent, & orarent. at nunc ait: *Si steterint*, & Græcè εὐν σὴ non εὐν ἰσᾶ. & Hebraicè משה ושמעון si stabit Moses.

SECUNDO respondet, sensum huius loci hunc esse, si nunc steterint coram me duo aliqui insignes viri, quales olim erāt Moyses, & Samuel, tamen nihil obtinebunt. At contrā opponimus grauiſsimos auctores, Chrysoſtomum homil. 1. in epist. 1. ad Theſſal. & Hieronymum in hunc locum, & Gregorium

GGGggg s rium

rium lib. 9. moral. cap. 12. qui docet, Deum loqui de ipso vero Mose, & Samuele.

SECVNDVS locus est 2. Machab. vlt. vbi Iudas in visione quadam vidit Oniam Pontificem, & Hieremiam Prophetam qui iam obierant, orantes pro populo Iudæorum. ad quem locum nihil habet, quod respondeat Calvinus, nisi hunc librum non esse Canonicum. at nos probamus esse Canonicum argumento quod Calvinus non potest reicere, si vult sibi constare; ipse enim contra inuocationem Sanctorum fert tanquam argumentum potissimum testimonium Concilij III. Carthaginensis, vt videbimus in solutione argumentorum: in illo autem eodem Concilio, cap. 47. sic dicitur: *Item placuit, ut præter Scripturas canonicas nihil legatur in Ecclesia sub nomine diuinarum Scripturarum. sunt autem canonica Scriptura, Genesis, Exodus, &c. Et infra: Esdræ libri duo, Machabæorum libro duo, &c. Vel igitur Calvinus recipiat libros Machabæorum, vt canonicos, & diuinos, vel non deereat nos huius Concilij auctoritate à Sanctorum inuocatione. nec enim dicendum est, eos Patres in vno sapere, & in altero delirare.*

TERTIVS locus est Apocal. 5. vbi describuntur XXIV seniores in cælo procidisse coram throno Dei, habentes phylas aureas plenas odoramentorum, quæ sunt orationes Sanctorum. quem locum exponentes Primasius, Richardus, scholia Græca apud OEcumenium, & Gagneus, dicunt orationes illas esse intercessionem pro infirmorum stabilitate.

QUARTVS locus est 2. Petri I. *Dabo autem operam & frequenter habere vos, nimirum commendatos, siue in animo post obitum meum, ut horum memoriam faciatis.* Vt enim exponunt scholia Græca apud OEcumenium, aliqui veteres non ineptè hinc colligebant, Sanctos post obitum gerere curam viuientium. Et quamuis hoc non sit euidens argumentum, tamen est probabile.

QUINTVS locus est Lucæ 16. vbi diues Epulo orat pro fratribus suis, ergo multò magis orant iusti pro tota Ecclesia.

SEXTVS est Apocal. 6. animæ sanctorum Martyrum magno clamore petunt vindictam de interfectores suis, ergo multò magis misericordiam petunt fratribus suis. RESPONDET Brentius istas orationes intelligi figuratè; dicuntur enim Sancti

Sancti mortui clamare ad Dominum, quia preces, quas viuentes effuderunt, adhuc resonant in auribus Dei, AT CON-
TRA; nam diues Epulo dum viueret, non orauit pro fratribus suis. Sancti etiam Martyres dum hinc viuerent, non petebant à Deo vindictam de persecutoribus, sed potius vt eis ignosceretur; ergo oratio, qua petunt vindictam, noua est, nam dum viuerent, quia peccare poterant, & periculum erat ne si ultionem peterent, id facerent ex cupiditate, non petebant: nunc autem eam petunt intuitu, & amore iustitiæ, vt rectè exponit Beda.

Accedat VLTIMO, quòd Scripturæ apertè doceant communionem Ecclesiæ triumphantis cum militante; nam Hebr. 12. Apostolus dicit, nos accessisse ad Ecclesiam primitiuorum, qui sunt in cœlis, id est, ciues illorum esse, Ephes. 2. & Galat. 4. dicit, matrem nostram esse Hierusalem, quæ est in cœlis. & Coloss. 1. & Ephes. 4. dicit, Christum esse caput super omnem Ecclesiam, & certè non excluditur Ecclesia cœlestis: at communio ista exigit necessariò, vt membra pro inuicem sollicita sint, & inuicem se iuuent. hæc enim est natura membrorum sub vno capite viuentium, vt Apostolus docet Rom. 12. & 1. Corint. 12. hinc apparet quàm falsum sit, quod Calvinus dicit lib. 3. Instit. cap. 20. §. 24. Deum voluisse, vt nullum nobis esset commercium cum Sanctis mortuis, sed nec illis nobiscum. At quomodo hæc vera esse possunt, si sumus vna Respublica, vnus populus, vnum corpus? Vide Augustinum, lib. 20. de ciuitate Dei, cap. 9. vbi hoc ipsum probat.

QVARTA propositio. *Sancti, qui regnant cum Christo, pro nobis orant, non solùm in genere, sed etiam in particulari.* Probatur PRIMO, Angeli orant pro nobis, & curam nostri gerunt, etiam in speciali, vt pater Tob. 12. Zachar. 1. Apocalyp. 8. Daniel. 10. Psalm. 90. & Matth. 18. ergo multò magis id spiritus hominum beatorum faciunt; nam in primis nihil eis deest eorum, quæ Angeli habent, quantum ad hoc munus pertinet, cum sint præditi intelligentia & voluntate, & adsint semper Deo, & nos vehementer diligant, ac demum sint æquales Angelis, vt dicitur Lucæ 20. deinde aliquid habent præ Angelis, quod sunt membra corporis Ecclesiæ nobis

bis magis coniuncta, quàm sint Angeli, & experti sunt miserias, & pericula nostra, quæ Angeli non sunt experti.

RESPONDET Calvinus, hoc argumentum concludere, si possimus ostendere, sicut Angeli præsumt hominibus, eosque custodiunt, atque eorum rebus interfunt, ita etiam sanctorum hominum spiritus facere. Existimat enim ipse (vt olim Vigilantius) Sanctos omnes in atrio quodam quasi in libera custodia inclusos esse; nec inde vnquam egredi, aut vllam de nobis sollicitudinem gerere.

Nos autem facile ostendemus non solum ab Angelis, sed etiam à spiritibus beatorum hominum regi, & gubernari fideles viuentes: Et sit hoc argumentum SECVNDVM, id enim promisit Christus Apoc. 2. *Qui vicerit, inquit, & custodierit vsq; in finem opera mea, dabo illi potestatem super gentes, & reget eas in virga ferrea, & tãquam vas figuli confringentur, sicut & ego accepi à Patre meo.* Et cap. 3. *Qui vicerit, faciam illum columnam in templo Dei mei.* Et infra: *Qui vicerit, dabo ei sedere mecum in throno meo, sicut & ego vici, & sedi cum Patre meo in throno eius.* Hic loquitur Ioannes de spiritibus mortuorum, vt patet ex illis verbis, (*& custodierit vsq; in finem opera mea*) & loquitur de tempore ante resurrectionem, vt patet ex eo, quod dicit: *Reget eas in virga ferrea.* nam regere in virga ferrea, non significat, punire, quod etiam post resurrectionem fiet, sed significat regere virga pastorali, quod solum fit ante resurrectionem; dicitur autem virga ferrea, quia inflexibilis est ad iniustitiam, vt Psal. 44. *Virga directionis, id est, virga rectissima, virga regni tui,* & etiam sempiterna; nam regni eius non erit finis. quod autem sequitur: *Et tanquam vas figuli confringet eos,* non significat homines perdendos, sed peccatores, Christo peccata conterente, & delente: vt exponit Augustinus in Psal. 2. iuxta illud Actor. 10. *Occide & manduca.* Vel reguntur, siue pascuntur electi in virga ferrea, improbi autem tanquam vas figuli confringuntur.

Quod verò hoc significet, regere in virga ferrea, patet PRIMO ex verbo Hebræo, quo vtitur Dauid Psalm. 2. *וַיִּרְגֵם*. Et ex Græco Ioannis Apocal. 2. 12. & 19. quod est *ωοιμαυειν* id est, pascere, siue pastoraliter regere.

SECUNDO ex eo, quod dicitur Apocal. 12. *Peperit filium,*

qui rectorus erat omnes gentes in virga ferrea: Christus autem non punit omnes gentes, sed regit pastoraliter.

TERTIO, quia Psal. 2. vnde Ioannes verba sua desumpsit, dicitur Christus totam suam hæreditatem regere in virga ferrea. *Postula à me, &c.* nec tamen suspicari possumus totam Ecclesiam à Christo esse destruendam.

QUARTO, quia sic exponunt, regere in virga ferrea, Hilarius, Augustinus, & Theodoretus in Psal. 2. & Primasius, ac Beda, & Rupertus in cap. 2. Apocalypsis. Habemus igitur, spiritus hominum beatorum post mortem ante diem resurrectionis accipere potestatem in gètes, & regere, & pascere eas; nec non esse columnas in templo Dei, id est, sustentare Ecclesiam, quod propriè sanctis Martyribus conuenire docet Chrysostomus in fine sermonis de Iuuetio, & Maximo, ac demum sedere in throno Christi, id est, cum illo præsidere toti mundo, & Ecclesiam regere, & gubernare.

Idem colligitur ex illo Matth. 24. *Beatus ille seruus, quem cum venerit Dominus, inuenerit sic facientem; amen dico vobis, super omnia bona sua constituet eum.* Bona enim Domini Ecclesia est, vt Hilarius docet, quod etiam apertè legimus in præfatione de Apostolis, quam vnã esse ex nouem antiquissimis testatur Pelagius Papa II. quia S. Gregorium præcessit, in epist. 4. decretali. In ea præfatione dicitur: *Gregem tuum pastor aterne non deseruis, sed per beatos Apostolos tuos continua protectione custodias, vt iisdem rectoribus gubernetur, quos operis tui vicarios eidem contulisti præesse pastores.* Id quod & Patres disertè docent.

BASILIVS oratione in quadraginta Martyres, dicit: *O cuneum inexpugnabilem: o communes generis humani custodes, optimi curarum socij, &c.* Et GREGORIUS Nazianzenus oratione in Cyprianum: *Tu, inquit, ab alto nos respice, nostrumque sermonem, ac vitam dirige, & sanctum ouile hoc pascere, aut simul vna rege, &c.*

HILARIUS in Psal. 124. *Neque desunt stare volentibus Sanctorum custodia, neque Angelorum munitiones.*

AMBROSIVS lib. 8. in Lucam, in fine: *Sicut Angeli præsent, inquit, ita & hi, qui vitam meruerint Angelorum.*

Item LEO serm. 2. de anniuersario suæ assumptionis: *Petrus, inquit, nunc plenius, & potentius ea, que sibi commissæ sunt,*

sunt, per agit, & omnes partes officiorum, atq; curarum, in ipso, per quem est glorificatus, exequitur. Et similia habet serm. 1. & 3. eiusdem argumenti. Item MAXIMVS in sermone de Martyribus Tauricis: *Cum his, inquit, nobis familiaritas est, semper enim nobiscum sunt, nobiscum morantur, hoc est, & in corpore nos viuentes custodiunt, & de corpore recedentes excipiunt.*

Denique THEODORETVS lib. 3. ad Græcos, circa finem: *Qui peregrè, inquit, aliquò proficiuntur, petunt Martyribus comites esse in via, aut potius itineris duces; qui sero iam sospites redierunt, gratias agunt, acceptum beneficium contentes.* Habemus igitur ex Scripturis secundum Patrum explanationem, Sanctos orare pro nobis.

Idem probatur SECVNDO testimoniis Patrum. CYPRIANVS lib. 1. epist. 1. *Si quis hinc nostrum, inquit, prior diuina dignationis celeritate præcesserit, perseueret apud Deum nostra dilectio, pro fratribus, & sororibus nostris, apud misericordiam patris non cesset oratio.*

GREGORIUS Nazianzenus oratione 14. quæ est de obitu Gregorij patris sui: *Nunc magis, inquit, proficit nobis presibus, quàm antea doctrina, quanto etiam Deo propinquior est, postquam vincula deposuit corporalia.*

IOANNES Chrysostomus in sermone de S. Iuuentio, & Maximo, tomo 3. *Etenim sicut milites, inquit, vulnera in praeliis sibi inflicta regi monstrantes fidenter loquuntur, ita & illi abssecta capita gestantes, & in medium afferentes, quacumque voluerint apud Regem caelorum impetrare possunt.*

HIERONYMVS hanc ipsam conclusionem ex instituto probat libro contra Vigilantium, & in epist. ad Paulam de obitu Blesilla: *Pro te, inquit, Dominum rogat, mihiq; & gentem impetrat peccatorum.*

AVGVSTINVS lib. 7. de Baptismo cõtra Donatistas, cap. 11. *Adiuuet, inquit, nos Cyprianus orationibus suis, in istius carnis mortalitate tanquam in caliginosa nube laborantes, & donante Domino, quantum possumus, bona eius imitemur.*

LEO serm. 3. de anniuersario suæ assumptionis: *Nunc, inquit, mandatum Domini pius pastor (Petrus) exsequitur, confirmans nos cohortationibus suis, & pro nobis orare non cessans, & nulla tentatione superemur.* Et in serm. 1. de SS. Petro & Paul.

& Paulo: *Sicut, inquit, nos experti sumus, & nostri probauere maiores, credimus, atq; confidimus inter omnes labores istius vite ad obtinendam misericordiam Dei semper nos specialium patronorum orationibus adiuuandos.* His accedant omnia testimonia, quæ afferemus pro sequenti conclusione; nam qui dicunt Sanctos inuocandos, sine dubio fatentur eos orare pro nobis.

Probatur **VLTIMO** ex apparitionibus Sanctorum, qui aperte testati sunt, se orare pro nobis etiam in particulari. Scribit **EUSEBIUS** lib. 6. hist. cap. 5. S. Patamienam carnifici promississe, se cum ad Dominum peruenisset, aliquid ei boni impetraturam: deinde post tres dies à consummato martyrio carnifici per quietem apparuisse, atque eius capiti coronam imposuisse, pauloque post iuxta Martyris prædictionem, & ipsum ex impio carnifice piū Christi Martyrem effectum.

AVGVSTINVS libro de cura pro mortuis, cap. 16. *Non solum, inquit, beneficiorum effectibus, verum etiam ipsis hominum aspectibus Confessorem apparuisse Felicem, cum à barbaris Nola oppugnaretur, audiuius non incertis rumoribus, sed testibus certis.* Alia id genus plurima vide apud Basilium in oratione de S. Mamante; Gregorium Nazianzenum oratione prima in Iulianum, & oratione de S. Casario; Gregorium Nyssenum in vita Gregorij Neocæsariensis; Theodoretum lib. 5. hist. cap. 24. Euodium, & Lucianum de inuentione, & miraculis S. Stephani; Ambrosium in serm. de SS. Geruasio, & Protasio, & serm. 90. de S. Agnete; Prudentium hymno de S. Fructuoso; Paulinum natali octauo S. Felicis; Sulpitium in vita S. Martini; qui omnes auctores ante mille annos floruerunt.

CAPVT XIX.

Sanctos esse inuocandos.

SEQVITVR QVINTA, ac postrema propositio. *Sancti, siue Angeli, siue homines pie, atq; vtiliter à viuentibus inuocantur.* Probatur **PRIMO** Scriptura, Genes. 48. Iacob sic ait, benedicens filiis Ioseph: *Angelus, inquit, qui eruit me de cunctis malis, benedicat*